

חימוש מסוקים ומסוקים חמושים תת-אלוף רפאל איתן

חימוש מסוקים פירושו — התקנת כלי-נשק מסוגים שונים: מקלעים כבדים וקלים, רקטות אוויר-רקע, טילים נ"ט ועוד, על כלי-טיס, שנועד בעיקר לתובלה. הסיבה העיקרית שהניעה את האמריקנים לחמש מסוקים אטיים ופגיעים היתה — פיצולו של צבא ארה"ב לזרועות נפרדות, בעלות תקציבים נפרדים לכל זרוע; מבנה זה גרם להפחתת שיתוף-הפעולה בין חיל-האוויר לבין כוחות הקרקע. חיל-האוויר האמריקני ריכז את מש-אביו בתחומים אוויריים מיוחדים — כגון: שמירה על העליונות האווירית, כושר-הפצצה גלובלי — ופחות בסיוע אוויר-רקע. חימוש מסוקים לא היה תחליף לסיוע של מטוסי-תקיפה, אולם בא לשמש את צבא ארה"ב לצרכים מיוחדים. כך הוקמה אווירית הצבא, אשר כוללת את רוב הסיוע התובלתי לכוחות היבשה ואת כל המסוקים החמושים.

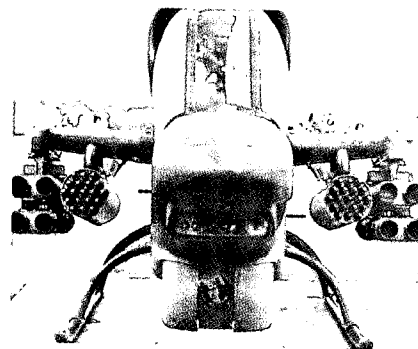
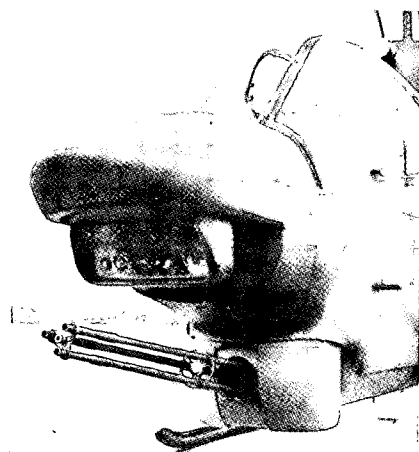
במרוצת השנים, בתקופה שלאחר מלחמת קוריאה, חלה התפתחות מהירה ומרשימה בתחום המסוקים; השכלולים לא פסחו גם על התחום של חימוש המסוקים — אלה חומשו במגוון כלי-נשק למשימות תקיפה ולסיוע לכוחות הקרקע. חימוש זה כלל בתחילה כלי-נשק יבשתיים קיימים, שהותאמו להתקנה במסוקים, וכן כלי-נשק אוויריים, שנעמדו ל"כסות" שטחים ולפגוע במטרות-נקודה — בעיקר רקטות בנות 2.75 אינץ'.

בראשונה הופעלו כלי-הנשק בשתי צורות. האחת — על-ידי הטייס, ישר לפניו בציר המטוס. בשיטה של מטוסי-תקיפה רגיל; הטייס הסתייע בכוונות אוויריות. והצורה האחרת — הפעלת כלי-נשק בעי-קר מקלעים מסוגים שונים —

מלחמת-העולם השנייה גרמה להתקדמות עצומה בפיתוח כלי-נשק; אולם ההתפתחות הגדולה ביותר חלה בתחום האווירי. פותחו ושוכללו כלי-טיס מסוגים שונים ולמטרות שונות; בתום המלחמה הופיע לראשונה מטוס הסילון, שהפך מבצע.

אך פיתוחו המבצעי של המטוס טרם הסתיים, אף שמסוקים טסו עוד לפני מלחמת-העולם השנייה והופעת הבכורה של המסוק, ככלי-תובלה מבצעי, היתה במלחמת קוריאה בראשית שנות החמישים. הדגמים הראשונים של המסוקים נועדו לתובלה אווירית מבצעית — למשימות שאין מטוס בעל כנף-קבועה מסוגל למלאן.

בד-בבד עם ההתקדמות הטכנולוגית בפיתוח מסוקים, נערכו בארה"ב ניסויים, במטרה לנצל את המסוק ככלי-לחימה נוסף למשימות התובלה והקישור שמילא.

אנשי הצוות מפתחי המסוק. במקרים רבים שולבו שתי הצורות. שילוב זה הפך את המסוק לכלי-טיס תכליתי — לסיוע לצר-כים שונים.

מכאן ועד ל"מסוק החמוש" — קצרה הדרך. זהו מסוק שיעודו הבלעדי הוא לסייע לכוחות קרקע, או לתקוף מטרות בירי אוויר-רקע. המסוק החמוש נבנה במיוחד למטרות אלה, והפך כלי-לחימה אווירי. חימושו כבד ומגוון כגון: תותחי "וולקן" בקליבר 20 מ"מ, רקטות בנות 2.75 אינץ', מטול רימונים בקליבר 40 מ"מ, פצצות נפאלם, "מיניגן", נורים וטי-לים נגד-טנקים. מפתחיו של המסוק הח-מוש שואפים לשכללו עוד יותר: להוסיף חימוש, לשפר תכונות אוויריות, להרבות שריון ובטיחות, ולאפשר למסוק לטוס בכל תנאי מזג-אוויר, ביום ובלילה, לפגוע בדייקנות בכל מטר, לרבות טנ-קים, ולהשמידה.

המסוק החמוש מופעל בידי שני אנשים: טייס הנמצא במושב האחורי, מוגבה מעט, ותותחן הנמצא במושב הקדמי. קיימות שתי אפשרויות עיקריות להפעיל את כלי-הנשק: האחת היא ירי לפניו באמצעות כוונות אוויריות משוכללות; מחשב מזין אותן בנתונים — מהירות, זווית-נטיה, רוח וטמפרטורה. האפשרות השנייה היא ירי בצידוד, על-ידי כוונת סינכרונית לכלי-הנשק (לרוב מטול רימונים בקלי-בר 40 מ"מ, ו"מיניגן" שבחרטום); כוונת זאת מופעלת על-ידי התותחן ממושבו הקדמי, ולכל כיוון אליו תופנה — יפנו גם כלי-הנשק.

מסוקים חמושים לקחו חלק פעיל ביותר במלחמת ויאט-נאם; בעקבות נסיונם בזי-רה זו ממשיכים האמריקנים לשכלל סוג זה של מסוק ולפתחו. הדגש מושם על הגברת מהירות הטיסה, היציבות, וכושר נשיאת החימוש (עד שתי טונות); כן שואפים האמריקנים לצייד את המסוקים בכוונות לייזר, ולהקנות להם יכולת טיסה בכל מזג-אוויר, ביום ובלילה; ניכרת אצלם מגמה לחזור לעקרון הרב-שימושיות, והם מפתחים מסוקים המסוגלים לשאת כ-8—10 לוחמים בגוף המסוק, בלי שתפגע יכולת התקיפה שלו.

הצעד הבא יתבטא, כנראה, בחימוש של המסוקים בטילי אוויר-אוויר מתבייתים, כדי לאפשר להם ללחום במטוסים אחרים בעלי מהירות שווה לשלהם או אף מהירים מהם.